

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสาระเศรษฐศาสตร์ เรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 คนได้แก่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ 3 คน ครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3 คน ศึกษาในเทศก์เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ (คาบละ 50 นาที) รวมทั้งหมด 15 คาบ และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียงบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสาระเศรษฐศาสตร์ เรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

ได้แผนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยกับนักเรียน จำนวน 5 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิและหน้าที่ผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การรักษาสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การปกป้องสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง รู้ทันการขายตรงและตลาดแบบตรง ผู้ศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาหลักสูตร การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเนื้อหาวิชาสาระเศรษฐศาสตร์ เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ศึกษาได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน สภาพปัญหาทางด้านสังคม ศึกษาหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ในกลุ่มการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะสาระเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตย เพื่อนำมาวิเคราะห์วางแผนในสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นจึงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นโดยอาศัยเอกสารสื่อประกอบการเรียน เช่น ใบความรู้ ใบงาน แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น ศึกษาค้นคว้าร่วมกันของนักเรียนหลังจากพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นที่เรียบร้อยแล้วได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการันคว่ำแบบอิสระและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสรุปการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสมบูรณ์ ถูกต้องเหมาะสมสำหรับใช้เป็นแผนในการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้

2. การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องสิทธิและหน้าที่ผู้บริโภคผลรวมเฉลี่ยทุกด้านมีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะในด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคผลรวมเฉลี่ยทุกด้านมีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะในด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคผลรวมเฉลี่ยทุกด้านมีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะในด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการปกป้องสิทธิผู้บริโภคผลรวมเฉลี่ยทุกด้านมีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะในด้านการกำหนดสาระสำคัญ การกำหนดสาระการเรียนรู้ และการกำหนดพฤติกรรมเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องรู้ทันการขายตรงและตลาดแบบตรงผลรวมเฉลี่ยทุกด้านมีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะในด้านการกำหนดพฤติกรรมเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย และการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล

ภาพโดยรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา รวมทั้งครอบคลุมสาระด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดได้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความชัดเจนในการใช้ภาษาและระบุพฤติกรรมที่ต้องการ ครอบคลุมสาระด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ด้านสาระสำคัญ กำหนดได้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญแสดงความคิดรวบยอดหรือแก่นของเนื้อหา มีความสอดคล้องกับความต้องการและวัยของผู้เรียน

ด้านสาระการเรียนรู้ กำหนดได้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน มีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน มีการจัดเรียงลำดับความยากง่ายของสาระการเรียนรู้

ด้านกระบวนการเรียนรู้ กำหนดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและแสดงออกมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนหรือเป็นกระบวนการ จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริง จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย กำหนดได้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับวุฒิภาวะวัยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ กำหนดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เหมาะสมกับวุฒิภาวะ วัยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย

ด้านวิธีการวัดและประเมินผล กำหนดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กรอบกลุ่มด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ระบุเครื่องมือการประเมินชัดเจน ระบุเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่องพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิและหน้าที่ผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การรักษาสหสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การปกป้องสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง รู้ทันการขายตรงและตลาดแบบตรง แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ เนื่องจากผลการประเมินระบุว่าทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการสอน จึงได้ดำเนินการสร้างตามหลักการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยต่างๆ แผนการจัดการเรียนรู้ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน มีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับ กาญจนา วัฒนา (2547, หน้า 86-87) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการวัดผลประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ บันทึกหลังสอน เพื่อให้ได้โครงสร้างที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ให้แผนมีคุณภาพและตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และ สุพล วังสินธุ์ (2536, หน้า 6) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้เป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีสอนที่ดีที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา ช่วยให้ครุมีคู่มือการเรียนการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า ทำให้ครุมีความมั่นใจในการสอนได้ตามเป้าหมาย ส่งเสริมให้ครุใฝ่ศึกษาหาความรู้ทั้งหลักสูตรและ

การจัดการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับ สบง ลักษณะ (2533, หน้า 20) ที่กล่าวถึงลักษณะของแผนการสอนที่ดีไว้ว่าการจัดกิจกรรมต้องให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด ครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินไปตามความมุ่งหมาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเองแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ผู้ศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยให้กับนักเรียน โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ุ เดชะคุปต์ (2544, หน้า 6) ที่กล่าวเกี่ยวกับจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่าการเรียนแบบร่วมมือ คือวิธีสอนแบบหนึ่ง โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานพร้อมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กโดยทุกคนมีความรับผิดชอบงานของตนเอง และงานส่วนรวมร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์กันและกันมีทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดความพอใจอันเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มร่วมมือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ในการเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ท้องถิ่น โดยนักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น หาข้อสรุปร่วมกัน ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สร้างและพัฒนาขึ้นได้ส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยให้กับนักเรียนในด้านการวธธรรม คือ ปฏิบัติตามข้อตกลง เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ด้านสามัคคีธรรม คือ ช่วยกันวางแผนในการทำงานกลุ่ม ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามบทบาทหน้าที่ พอใจและยอมรับผลงานของกลุ่ม ร่วมกันพิจารณา ปรับปรุง พัฒนาผลงานของกลุ่ม ด้านสามัคคีธรรม คือพูดและแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผล ระบุและอธิบายเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาโดยใช้เหตุผล สรุปและประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่ม

การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สารเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิและหน้าที่ผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การรักษาสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง

การปกป้องสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง รู้ทันการขายตรงและตลาดแบบตรง มีความเหมาะสมมาก มีความสอดคล้อง ครอบคลุม ชัดเจน และมีความสัมพันธ์กันมากในทุกด้าน นับตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สารสำคัญสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และทำตามขั้นตอนดังนี้ คือ ศึกษาหลักการ วิธีการ และรูปแบบ หลักการการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบที่กำหนด ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้มีการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยงยุทธ กันไชยศักดิ์ (2545, หน้า 24) ที่กล่าวว่า ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการตรวจสอบก่อนว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีความสอดคล้อง ครอบคลุม ถูกต้องตามหลักวิชาและมีความชัดเจนเพียงพอ

อย่างไรก็ตามการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจัดสร้างตามขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ ตามหลักการหรือทฤษฎีนั้น จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ดังจะเห็นได้จากกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ มีความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและแสดงออก มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนหรือเป็นกระบวนการ จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริง จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2547, หน้า 101) กล่าวว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลดีต่อผู้เรียน คือทำให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬา

มากขึ้น ใฝ่ใจผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่างๆ เพื่อให้ตนเองและสมาชิกในกลุ่มทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น จึงควรสร้างให้ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้
2. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนตามหลักประชาธิปไตย ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลในสังคมไทย
3. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน นอกจากตรวจสอบโดยผู้ประเมินแล้ว ควรนำไปทดลองสอนจริงกับผู้เรียนด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ร่วมกับเทคนิควิธีสอนอื่นๆ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายน่าสนใจ
3. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบอื่นๆ